

Frihandelsavtale med sørafrikanske land fra 1. mai

Frihandelsavtalen mellom EFTA og SACU (den sørafrikanske tollunion, bestående av Botswana, Lesotho, Namibia, Swaziland og Sør-Afrika) vil gjelde med virkning fra 1. mai. Avtalen omfatter industrivarer, men Norge har også fått gode vilkår for fisk.

Med få unntak omfatter avtalen handel med industrivarer, fisk og bearbeidede landbruksvarer, og Norge har fått gode vilkår for fisk.

Avtalen inneholder også bestemmelser for blant annet konkurranse, investeringer, offentlige innkjøp og en utviklingsklausul for handel med tjenester.

Det ligger til rette i avtalen for at opprinnelsesprodukter som enten ligger på lager eller er under transitt, vil kunne oppnå tollpreferanser fra avtalen trer i kraft. Dette kan være aktuelt for varer som for eksempel sendes med skip.

Særavtale for landbruksvarer

Norge har i tillegg inngått en avtale med SACU-landene om handel med landbruksvarer som også trer i kraft den 1. mai. For landbruksprodukter er eksisterende GSP-behandling inkludert i avtalen, i tillegg til at det er gitt ytterligere konsesjoner for produkter av spesiell interesse for SACU.

Kilde: www.regjeringen.no

Miljøinnovasjon – bra for miljøet, bra for bedriftene

EU utlyser snart 2008-potten med penger til miljøinnovasjon i CIP-programmet (også kalt "eco-innovation"). Med midlene vil EU ha søkere til å vise hvordan konkurransedyktig vekst og bærekraftig utvikling kan realiseres på samme tid. Små og mellomstore bedrifter oppfordres til å gå inn i prosjektsøknadene.

Utlysningen er tilgjengelig for alle juridiske enheter (organisasjoner, bedrifter, institutter og liknende). Prosjektene må ha tydelig europeisk merverdi ("added value"). I dette ligger at prosjektene må svare på felles europeiske miljømessige utfordringer, ikke bare lokale. Prosjektgruppene må ha partnere fra flere europeiske land.

Hvilke prosjekter spørres det etter?

EU ønsker prosjekter som er fremragende, innovative, fremmer miljøteknologi og europeisk samarbeid. Aktuelle fagområder er blant annet

- resirkulering,
- energieffektivisering i bygninger,
- industrielle prosesser innen næringsmidler og
- grønne innkjøp.

Viktige datoer

Utlysninger kommer den 21. april. Følg med på Europakommisjonens sider. Den 8. mai arrangerer Europakommisjonen et informasjonsmøte om utlysningen i Brussel (halv dag). Frist for innlevering av søknad blir den 11. september 2008.

Miljøinnovasjon er en sentral del av EUs Environmental Technologies Action Plan (se http://ec.europa.eu/environment/etap/index_en.htm)

Andre aktuelle utlysninger

En utlysning til prosjekter i programmet Intelligent Energy Europe er også på trappene. Enova arrangerer informasjonsdag den 22. april i Oslo. Les mer på

[http://www.bedriftieu.no/templates/eic2/
Page_Meta___60733.aspx](http://www.bedriftieu.no/templates/eic2/Page_Meta___60733.aspx)

USA og EU mot gjensidig aksept av sikkerhetsbestemmelser

Både USA og EU har innført sikkerhetsbestemmelser ved fortolling for å ivareta sikkerheten når varer krysser grenser. USA og EU ønsker en gjensidig anerkjennelse av disse systemene, slik at en aktør som er sikkerhetsklarert i for eksempel det amerikanske C-TPAT systemet, automatisk blir godkjent i EUs AEO-system. Partene er nå enige om en felles kjøreplan for hvordan de skal gå videre i praksis. Målet er å gi de aktørene som sikkerhetsklarerer seg, gunstige ordninger ved fortolling i både USA og EU.

De to handelsblokkene ønsker å oppnå et effektivt og sikkert tollkontrollsystem. I USA har det såkalte C-TPAT, Customs-Trade Partnership Against Terrorism, vært i funksjon i flere år. EU åpnet for at bedrifter kan søke om status som AEO, Authorized Economic Operator, 1. januar i år.

Gjensidig anerkjennelse er viktig i den globale handelen, slik at ikke enkeltland implementerer egne sære regler for "sitt" næringsliv som ikke er i overensstemmelse med andre lands ordninger. For å unngå dette, har WCO (World Customs Organisation) utarbeidet en standard, Framework of Standards, som en rekke medlemsland har eller skal ta i bruk når de implementerer ordningen.

Få tyske AEO-søknader så langt

Tyske tollmyndigheter opplyser at det så langt har vært liten interesse for å søke status som AEO. Hittil har tollmyndighetene bare fått inn 150 søkere. Med tanke på den forestående ordningen om forhåndsvarsling av varer fra 1. juli 2009, tror tollmyndighetene at en rekke bedrifter arbeider med selve søknadene og at den ennå ikke er sendt, eller at aktører rett og slett ikke ser for seg at de i det hele tatt må kvalitetssikres gjennom dette systemet. Speditører, transportører og andre tjenesteytere, er de aller ivrigste søkerne per i dag.

Norske myndigheter jobber fortsatt med å få et system på plass, trolig allerede før sommeren.

Les mer om AEO-systemet i Eksportaktuelt

<http://www.eksportaktuelt.no/Utgivelser/2007/17/Sikkerhetssertifisering-av-EU-bedrifter-fra-1-januar-2008/>

Kilde: Nachrichten für Aussenhandel, april 2008.

e-faktura i europeisk handel. Hvor står vi, hvor går vi?

Selv om e-faktura ikke lenger er noen nyhet er potensialet for besparelser fremdeles like aktuelt. Og standardiseringsarbeidet går framover.

Norsk og nordisk standardiseringsarbeid kom nylig enda et hakk videre. På et møte arrangert av E2B-gruppen den første april ble blant annet en ny utgave av basisversjonen for e-fakturaen (e2b-formatet) presentert.

I Norge og Norden har man bevisst tilstrebet å ikke falle i den vanlige standardiseringsfellen "å lage alt for alle". I steden har man spurt seg hvilke elementer er det strengt tatt nødvendig å ha med i en basisversjon – som man så igjen kan bygges på.

For at partene som bruker e-faktura skal kunne kommunisere effektivt er det viktig med en såkalt Utvekslingsavtale mellom "Utstedere" og "Mottakere" av efaktura. Denne avtalen er en forretningsmessig avtale mellom bedriftene om hvordan de gjennomfører efaktura-utveksling seg i mellom.

Vil bruke standardene både hjemme og ute

Utkastet til en slik avtale ble lagt fram på møtet. Jon-Ivar Paulsen fortalte på møtet at Orkla-konsernet ikke bare har ambisjoner om å bruke denne avtalen og e-fakturastandarden overfor sine innenlandske kunder og leverandører, men også utenlands.

e-aktive nord-europeere

Ser vi på utbredelsen av e-faktura i Europa er finnene, svenskene, irlene og sveitserne ledende når det gjelder efaktura mellom bedriftene (b2b). Danske myndigheter har satt krav til sine leverandører om å bruke standard efaktura, og har dermed inntatt en lederposisjon innen det såkalte b2g-markedet (business-to-government), mens Norge, Danmark og Estland er i tetgruppen med bruk av efaktura til privatmarkedet (b2c).

I baltiske land er e-faktura på full fart inn, og også store land som Tyskland, Storbritannia, Frankrike og Spania er i siget, selv om markedsandelen her ennå er relativt lav.

I og med at det tar tid å bli enige om et e-faktura-format og sette opp en samtrafikkavtale, ligger det per i dag mest økonomi i denne løsningen ved gjentagne salg, stabile kunderelasjoner og der det er lav konkursrisiko. Ifølge eksperter i EU-Kommisjonen er det et innsparingspotensiale på 200 milliarder euro om hele EU går over til e-faktura. Det er tydelig er at flere og flere i Europa ser dette poenget.

Kilder: www.e2b.no, www.norstella.no

Vekstøkonomienes lønninger stiger kraftig

Lønnskostnadene stiger vesentlig sterkere i vekstøkonomiene enn i industrilandene. Kraftigst er lønnsøkningene i Kina, der 91 prosent av bedriftene i en ny undersøkelse melder at de har betydelig høyere lønnskostnader nå enn for ett år siden. Samtidig skaper inflasjonen nye problemer.

Undersøkelsen av lønnskostnadene er foretatt av konsulentfirmaet Grant Thornton og omfatter 7 800 private foretak fordelt på 34 land. Utviklingsland som Kina, Botswana, India og Tyrkia topper listen med svarprosenten på over 80. I gjennomsnitt for samtlige land svarer 63 prosent av bedriftene at de har vesentlig høyere personalkostnader nå enn for ett år siden.

I andre enden av skalaen finner vi industriland som Japan (17%), Spania (34%) og Sverige (36%).

Lønnsveksten gjenspeiler både økende mangel på arbeidskraft og kraftige prisøkninger på matvarer og energi. Utviklingsland som Vietnam, Kina, Egypt og Brasil blir hardt rammet av prisøkninger fordi jordbruket utgjør en relativt stor del av deres økonomi og fordi industrien der utnytter energien dårlig.

Pris- og valutavekst

Inflasjonen er i ferd med å bli et stort problem i en rekke utviklingsland, så vel økonomisk som politisk, og Asia er ikke minst rammet. Problemet rammer landene samtidig med at deres valutaer øker i verdi mot amerikanske dollar.

- Inflasjonen er en stor trussel mot asiatiske land, fastslår en av lederne i Asian Development Bank. I Kina ligger prisveksten på ca. ni prosent per år; tre ganger så høyt som for bare ett år siden. I Vietnam har konsumprisene gått opp med 19,4 prosent mellom mars 2007 og mars i år. Filippinene opplever en prisvekst på 6,4 prosent, en dobling på bare fem måneder.

Forbruksfesten over i Vesten

Regningen for lønns- og prisveksten blir sendt videre til USA og andre industriland som importerer vekstøkonomienes varer. I hvert fall en god del av prisøkningene må taes igjen hos kundene.

USA kommer i dobbeltskvis, ettersom dollaren blir stadig mindre verdt og importerte varer blir dyrere. Billig import har holdt det amerikanske konsumet oppe, men nå kan det være slutt. Amerikansk statistikk viser at gjennomsnittsprisene på importerte ferdigvarer fra "mindre industrialiserte land" nå stiger raskt. Mellom februar 2007 og februar i år økte de med 5,6 prosent. Sånt blir det høyere inflasjon av, også i USA.

Kilder: Grant Thornton Sverige, The New York Times

DANMARK på topp blant verdens IT-elite

Danmark, Sverige og Sveits ligger best an på en ny rangering av land der IKT-tilstanden måles. Rapporten er lagt frem av World Economic Forum (WEF) som særlig har sett på hvordan IKT fremmer innovasjon.

Rapporten omfatter 127 land og ifølge WEF selv er den verdens mest omfattende og autoritative vurdering av hvordan IKT påvirker lands konkurransevne og utviklingsprosess. Den utarbeides i samarbeid med handelshøyskolen INSEAD.

Størst fremgang siden forrige rapport har Sør-Korea gjort ved å gå ti plasser opp på rangeringen til en 9. plass. Også USA gjør fremgang, tre plasser opp til en fjerdeplass på årets liste. Som det fremgår av ti-på-topp-listen under stiller samtlige nordiske land sterkt, men Norge kommer på jumbo-plassen blant de flinke, til og med bak Island.

Rank	Country	Score
1	Denmark	5,78
2	Sweden	5,72
3	Switzerland	5,53
4	USA	5,49
5	Singapore	5,49
6	Finland	5,47
7	Netherlands	5,44
8	Iceland	5,44
9	Korea	5,43
10	Norway	5,38

Du finner rapporten på WEFs hjemmesider:

<http://www.weforum.org/en/initiatives/gcp/Global%20Information%20Technology%20Report/index.htm>

Kilde: pressemelding World Economic Forum

DANMARK: flertall for euroen

55 prosent av danskene vil nå skifte ut kronen med euro, ifølge en meningsmåling gjengitt i den danske avisen Børsen i begynnelsen av april.

Av de spurte ville 38 prosent beholde Danmarks euro-forbehold. I 2000 var det folkeavstemning i Danmark om euroen, og da ble fellesvalutaen forkastet av 53,2 prosent av stemmene.

Statsminister Fogh Rasmussen har antydnet at euro-spørsmålet kan komme opp til ny folkeavstemning i løpet av andre halvår i år. Tidligere har han uttalt at det innen 2012 vil bli folkeavstemning om samtlige av Danmarks fire Maastricht-forbehold: euroen, felles europeisk forsvarspolitik, rettslig samarbeid og europeisk borgerskap.

SLOVAKIA vil ha euroen

Slovakia har nå formelt søkt om å få bli med i eurosone fra januar 2009. Kommisjonen og den europeiske sentralbanken skal svare 7. mai.

I forkant (28. april) legger kommisjonen frem en prognose for Slovakias økonomi som blir sentral i vurderingen av landets euro-søknad. Blant noen sentralbanksjefer og andre økonomer blir det stilt spørsmål ved Slovakias evne til å kontrollere konsumprisene, ikke minst etter å ha gått over til euroen. Her vises det til Slovenia som gikk over til euro i fjor, med den følge at inflasjonen økte til vel fem prosent.

Formidabel snuoperasjon

Godkjenner EU søknaden i mai, blir Slovakia det andre tidligere kommunistlandet som blir med i euro-klubben, og det 16. landet i EU. Det vil i så fall toppe en bemerkelsesverdig økonomisk snuoperasjon. For 20 år siden var Slovakia en økonomisk tilbakestående region i Tsjekkoslovakia. Etter at landet ble uavhengig av Tsjekkia i 1993 har det skjedd en rask utvikling fra planøkonomi til markedsøkonomi. Denne utviklingen er blitt belønnet med betydelige investeringer utenfra i bil- og elektronikkindustrien. Slovakia ble EU-medlem i 2004.

I 2007 var den økonomiske veksttakten hele 10,4 prosent, noe som bekymrer enkelte tjenestemenn i EU-systemet.

Kilde: Financial Times

Russland og EU i diskusjoner om høye avgifter på tømmer

Russlands økning av eksportavgiftene på tømmer er et viktig diskusjonstema med EU-kommisjonen på Russland vei mot WTO-medlemskap. Ny økning ble iverksatt 1. april. Kommisjonen er bekymret for at eksportgebyrene skal stige frem til 2011.

Den første økningen kom allerede i juli 2007, og en økning som utgjør 25 % av tollverdien, ble iverksatt 1. april 2008. Gebyret bidrar til meget høye kostnader for importører i EU og medfører i siste ledd dyrere produkter for forbrukere.

Som WTO-medlem ville trolig ikke Russland ha kunnet iverksette slike tiltak.

Kilde; Nachrichten für Aussenhandel, mars 2008.

Eurostars: Norge er med i 22 prosjektsøknader

I den første utlysingsrunden i EU-programmet Eurostars kom det inn totalt 22 søknader med norsk deltakelse. 16 av disse hadde norsk prosjektledelse. De andre søknadene med norsk deltakelse ledes fra Sverige, Nederland, Ungarn, Frankrike, Tyskland og Israel. 25 norske bedrifter og tre institutter/universiteter deltar.

De norske deltagerne i de 22 prosjektene søker til sammen om i alt 36,10 millioner euro. Den norske andelen av dette er 20,20 mill. euro, tilsvarende ca. 160 millioner kroner.

Totalt kom det inn 202 søknader til Eurostars første utlysning for 2008. 187 er godtatt for vurdering, og den totale summen det er søkt om er på 292 millioner euro. 643 deltakende partnere er med i søknadene. Det ventes at tildelingene vil finne sted i løpet av våren/forsommeren.

Markedsnært og tilgjengelig EU-program

Eurostars er det europeiske initiativet for å støtte de mest ambisiøse små og mellomstore bedriftene, som er gode på forskning og har stort vekstpotensial. Her har norske bedrifter muligheter til å spille i den europeiske mesterligaen i forskning og innovasjon.

For norske bedrifter ligger det nesten 150 millioner kroner og venter på en god søknad de neste syv årene, 21 millioner kroner hvert år. Pengene kommer fra Eus 7. rammeprogram for FoU samt fra alle deltakerlandene. Eurostars er en del av initiativet Eureka.

Betingelsene for deltakelse er blant annet at:

- bedriften har under 250 ansatte
- den er forskningsintensiv, med 10 prosent av omsetning eller stab i forskning og utvikling
- bedriften samarbeidet med en europeisk partner.

Interessert å vite mer?

Kontaktperson i Norge er Bjørn Henriksen i Norges forskningsråd . Se også Eurostars europeiske sider: <http://www.eurostars-eureka.eu/>

Neste søknadsfrist i Eurostars er fredag 21. november 2008.

EUs naboskapspolitikk gir resultater

I året som har gått har EU styrket forholdet til sine naboer og støttet økonomiske og demokratiske reformer gjennom European Neighbourhood Policy (ENP). Det gir resultater.

Kommisjonen har nylig vedtatt et dokument som skal støtte konkrete utviklingstiltak i nabolandene innenfor en rekke områder. Dette være seg fra politisk samarbeid til handel, immigrasjon og visumforenkling, fra energi, transport, forskning og innovasjon til mobilitet for studenter.

Siden 2006 har EU styrket forholdet til sine naboer blant annet gjennom:

1) Økonomisk integrasjon:

Det ble startet forhandlinger med Ukraina om en New Enhanced Agreement som inkluderer frihandel på en rekke omfattende områder.

- Det ble startet bilaterale forhandlinger med Egypt, Marokko og Tunisia om liberalisering av tjenester og opprettelser. Det skal også settes i gang med forhandlinger med Israel.
- Moldova har fått tilbud om fordelaktige handelsbetingelser.
- Det vil snart bli konkludert i en studie som vurderer muligheten for frihandelsavtaler med Georgia og Armenia.

2) Energisamarbeid:

- EU har signert Memoranda of Understanding på området energisamarbeid med energiproduzenten Aserbajdsjan og transittlandet Ukraina. Det er forventet at det i nær fremtid vil bli inngått liknende avtaler med Algerie og Egypt.
- En samarbeidsavtale er inngått med Marokko og Jordan.
- Utvikling av en rekke olje- og gassrørledninger og interne forbindelser som knytter EU sammen, samt utvikling av kandidatland. Sammen med naboskapspolitikken (ENP) vil dette føre til økt energisikkerhet for innbyggerne.

3) Styrket transportnett:

- Det er blitt signert en flytrafikkavtale med Marokko som gradvis vil føre til et mer åpent marked, en omfattende justering i Marokko i forhold til EUs regelverk, samt økt flytrafikk. Dette fører til lavere priser og flere alternativer for turistene, samtidig som det fremmer turistindustri og skaper arbeidsplasser.
- Forhandlinger om en liknende avtale med Ukraina ble påbegynt i januar 2008.

I tillegg satser EU på økt samarbeid med sine naboer om mobilitet gjennom visumavtaler, og på felles kamp mot organisert kriminalitet.

Kilde: EU Press Releases (IP/08/509)

EU gjør nytt forsøk på å lage felles regelverk for merverdiavgift

EU-kommisjonen ønsker atter en gang å starte arbeidet for et enhetlig system for reduserte merverdiavgiftssatser innenfor Unionen. Kommisjonen har bedt interesseorganisasjoner og næringslivet om å komme med forslag til endringer. Disse må være innlevert innen 12. mai. Før sommeren vil Kommisjonen sende forslaget til ny forskrift til høring.

Næringslivet i EU-landene har mulighet for reduserte satser for spesielle bransjer eller produkter; som eksempel kan nevnes Frankrike for restaurantdrift, Hellas for motorsykkelhjelmer, mens Tyskland vil ha lavere sats på dyrefôr.

I dag har de ulike EU landene egne nasjonale regler å forholde seg til, og dette gjør grenseoverskridene handel innenfor EU problematisk. Tollreglene er harmonisert og er derfor ikke like utfordrende. Har en vare blitt fortollet i ett EU-land, flyter den fritt uten ny tollberegning ved utførsel og innførsel.

Så gjenstår det å se om Kommisjonen lykkes denne gangen.

Kilde: Nachrichten für Aussenhandel, april 2008.

EU vil begrense søppelberget

Europaparlamentets miljøvernkomite vedtok 8. april et forslag om å lovfeste hvor mye søppel medlemslandene skal gjenvinne innen 2020.

EU er i ferd med å oppdatere en lov fra 1975 om avfall. I henhold til forslaget som nå er lagt frem skal alle medlemsland gjenvinne minst 50 prosent av husholdningsavfallet målt etter vekt. Avfall fra bygge og anleggsvirksomhet skal også resirkuleres, 70 prosent målt etter vekt blir minimumsmålet.

90% til fylling

Det anslås at europeerne hvert år produserer over 1,8 milliarder tonn avfall. Noen land legger hele 90 prosent av søppelet i fylling, resten gjenvinnes, men det er store forskjeller mellom landene, og også innenfor landene.

Lovforslaget kommer trolig opp til behandling i EU-parlamentet i juni i år. Blir det vedtatt, innebærer det at medlemsstatene innen 2012 må begrense mengden søppel de produserer på et nivå som ikke overstiger nivået i 2008. Dermed må de iverksette tiltak senest fem år etter at den nye loven trer i kraft.

Kilde: euObserver.com

Kritikkverdige forhold for 1 million utstasjonerte arbeidstakere i EU

En utstasjonert arbeidstaker oppholder seg midlertidig i et land og utfører et arbeid på oppdrag fra sin arbeidsgiver i hjemlandet. EU peker nå på at et stort antall utstasjonerte arbeidstakere i europeiske land fratras rettigheter, likelønn og sosial sikkerhet. Landene er for dårlige til å gjennomføre regelverket som skal sikre de utstasjonerte arbeidstakerne.

Resultatet er manglende sosiale, økonomiske og sikkerhetsmessige forhold for en hel million personer i dagens europeiske arbeidsmarked.

Dette er utstasjonering

Med utstasjonering menes at arbeidstakeren i en bestemt periode utfører arbeid i et annet EØS-land enn det der arbeidstakeren vanligvis utfører sitt arbeid. Et eksempel kan være at en norsk-polsk bedrift vinner en anbudsrunde her i Norge, og sender sine arbeidere til Hønefoss eller Molde for å utføre arbeidet. Det er en forutsetning at arbeidstakeren er ansatt i virksomheten som sender ham/henne ut i utstasjoningsperioden.

De aktuelle arbeidsforholdene reguleres da av utstasjoneringdirektivet. I Norge er regelverket gjennomført i forskrift om utstasjonerte arbeidstakere, se <http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20051216-1566.html>. Forskriften er en del av Arbeidsmiljøloven. Lovverket forvaltes av Arbeidstilsynet.

Viktige forskjeller i regelverk

Bruken av utenlandsk arbeidskraft som på midlertidig basis utfører oppdrag i norske bedrifter har vært sterkt økende i takt med EUs utvidelse – særlig mot øst. Det er viktig å være oppmerksom på at det er grunnleggende ulikheter mellom det regelverket som gjelder for fri bevegelse av arbeidstakere og for etablering, og det som gjelder for slike midlertidige oppdrag.

Utsasjoneringsdirektivet - se <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CFLEX:31996L0071:DA:HTML> må heller ikke forveksles med tjenstedirektivet <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/514&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Direktivet skal sikre at utstasjonerte arbeidstakere får sosiale rettigheter på like vilkår med nasjonale arbeidstakere. Formålet er med andre ord å hindre såkalt sosial dumping.

Nødvendig tiltak må settes i verk

Det er nasjonalstatenes ansvar å sikre at de utstasjonerte arbeidstakernes sikkerhet og sosiale rettigheter ivaretas. EU oppfordrer landene til å gå til verks for å bedre forholdene. Initiativet følger opp Kommisjonens meddelelse fra juni 2007 om utstasjonerte arbeidstakere. Nå har EU formulert noen konkrete, nødvendige anbefalinger som landene kan ta stilling til, se http://ec.europa.eu/employment_social/news/2008/apr/postingworkers_en.pdf . Disse er:

- Bedre samarbeid mellom administrative organer i landene. Økt informasjonsutveksling og praktisk erfaringsutveksling er en del av dette.
- Sørge for mer tilgjengelig informasjon om regelverket
- Et problem er at regelverket ikke er ordentlig implementert overalt. Kommisjonen vil arbeide tett med landene dette gjelder for å hindre at arbeidstakere kommer i situasjoner hvor deres helse og sikkerhet ikke er ivaretatt

Vladimír Špidla, EUs kommissær for arbeid, sosiale saker og like rettigheter, er opptatt av emnet. I en pressemelding poengterer han at denne millionen utstasjonerte arbeidstakere spiller en svært viktig rolle i å avhjelpe arbeidsmarkedssituasjonen i en del land og markeder. - Vi er avhengige av deres ytelser, og landene er nødt til å legge forholdene til rette slik at vi unngår sosial dumping og sikrer den enkeltes rettigheter på arbeidsplassen. Les mer her: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/514&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Mer om arbeidstakere i EU og EØS: http://www.bedriftieu.no/templates/eic2/Page_Meta_60636.aspx.

USA: salg til forbruker over nettet vil øke 50%

Økonomiske problemer til tross, amerikanske forbrukere økte sine innkjøp via nettet med 17 prosent i 2007. Og de holder koken. Nettsalget kommer til å øke med ca. 50 prosent i løpet av de kommende fem år, anslår Forrester Research i en ny rapport.

Undersøkelsen har Forrester Research utført for Shop.org, den ledende amerikanske sammenslutningen av detaljister som bruker nettet. I 2007 kom nettsalget til forbrukere opp i 175 milliarder USD, og utgjorde seks prosent av Amerikas samlede detaljhandel. Denne andelen anslår Forrester vil øke til syv prosent i år, selv om det private forbruket totalt sett er fallende.

Shop.org forklarer nettsalgets fremgang med at de forbrukerne som føler nedturen i økonomien, bruker internett til å lete seg frem til de rimeligste tilbudene. Den andre kategorien kjøpere på nettet er de som synes det er lettvin.

Klær er den mest populære produktkategorien på nettet, dernest data hardware samt utstyr og programvare.

Rapporten understreker at leverandørene ikke slipper unna markedsføringskostnadene. De er helt avhengige av betalt plassering i søkemotorer og bruk av e-post.

Kilde: Financial Times

GULF-LANDENES inflasjon opp til 7% i år

Det internasjonale valutafondet anslår at inflasjonen i GCC-området vil øke til gjennomsnittlig syv prosent i løpet av 2008, sammenliknet med et tidligere anslag på seks prosent, skriver Ambassaden i Riyadh i sin siste økonomiske bulletin.

GCC står for Gulf Cooperation Council og består av Bahrain, Kuwait, Dubai, Oman, Qatar og Saudi-Arabia.

Inflasjonen i Saudi-Arabia gjorde i februar et nytt hopp til 8,7 prosent. Også pengetilbudet har fortsatt å øke, og var det høyeste på 30 år i januar. Investeringsbanken Jadwa anslår at inflasjonen i Saudi-Arabia for 2008 vil ende på 6,5 prosent, mens EIU tror tallet blir hele 7,5 prosent.

Mat, medisiner og boligmarkedet rammet

Inflasjonen i Saudi-Arabia er markedsbestemt og konsentrert i noen deler av økonomien. Særlig priser på matvarer som tørrmelk og brød har steget kraftig. En av årsakene til dette er en global trend med lavere tilbud som følge av dårligere økonomiske tider, samt flere år på rad med dårlige avlinger i Australia og Sør-Amerika.

Også priser på antibiotika og andre medisiner har steget, til tross for at Helseministeriet i landet har bestemt at prisene på medisiner og medikamenter skal reduseres.

Bolig- og leiemarkedet er også hardt rammet av inflasjon. Leieprisene har hatt en bratt stigning de siste månedene som følge av et økt etterspørselspress i markedet. Det antas at dette problemet vil vedvare gjennom de neste årene, da det vil ta tid å øke tilbudet tilstrekkelig for å møte etterspørselen.

Inflasjonen rammer lavinntektsgrupper blant fremmedarbeidere hardest. De lider også under fallet i de lokale valutakursene som følge av nedgangen i dollar-kursen.

Misnøye og subsidier

Inflasjonen får stor oppmerksomhet i saudiske media og konsumentenes misnøye kommer til uttrykk gjennom karikaturer og vitsetegninger. Myndighetene har gått inn med subsidier på utvalgte varer, men dette har til nå ikke vist seg å fungere tilstrekkelig. Den nyutnevnte nærings- og industriministeren Abdullah Zainal Alireza har lovet å presentere en ny plan for å redusere prisene på konsumgoder for kong Abdullah.

Delte meninger om innføring av fellesvaluta i GCC

Assisterende generalsekretær for økonomiske anliggender i den Arabiske Liga, Dr. Mohammed Ibrahim Al-Tuwaijri, avviser at noen GCC-stat, bortsett fra Kuwait som allerede har gått over til en valutakurv, vil fjerne fastkursen mot amerikanske dollar. Ifølge Al-Tuwaijri vil det ikke være i GCC-statenes interesse å legge om dagens valutasystem. Det kan lede til kaos så lenge alle avtaler og transaksjoner gjennomføres i dollar.

I forhold til den planlagte felles valutaen, sier Al-Tuwaijri at de seneste indikasjoner viser at denne vil komme i sirkulasjon innen 2010 som planlagt. Han mener at en felles valuta vil tjene GCC-landenes økonomisk i forhold til den nåværende situasjon. Resesjonen i USA og fallet i dollarkursen påvirker GCC-valutaene som er knyttet til denne på en negativ måte.

Politikere og forretningsmenn i Saudi-Arabia og resten av GCC stiller seg derimot avventende i

forhold til en eventuell innføring av den nye valutaen. Flertallet er skeptisk til at det vil være mulig å innføre valutaen som planlagt i 2010. Økonomien i GCC-landene er svekket som følge av utviklingen i amerikansk økonomi. Dersom innføringen av den felles valutaen utsettes, vil et viktig incentiv for å holde på dagens fastkurs forsvinne.

Red.anm. Artikkelen er et utdrag av Ambassadens økonomiske bulletin for mars/april. Den er skrevet av næringspraktikant Hedda Høyer.

KUWAIT gir straff for uriktig informasjon i handelsdokumenter

Aktører i Kuwait som oppgir uriktig informasjon om sine varer, kan i fremtiden vente seg skyhøye gebyrer og straffer med inntil ett års fengsel, samt en bot på inntil 25.000 euro.

Dette gjelder ved uriktige opplysninger om varens beskaffenhet, dvs. mål, vekt, form, antall, ytelse, samt innholdet. Målet med dette er å skaffe forbrukere produktsikkerhet, spesielt for landbruksprodukter.

Feilinformasjon om mat til mennesker og dyr medfører fengselsstraff på inntil tre år, og hele 50.000 EURO i bot.

De nye reglene trer trolig i kraft fra juni 2008. Det er derfor spesielt viktig at norske eksportører som selger varer til Kuwait, gir riktig og detaljert informasjon til sine kunder.

Kilde; Nachrichten für Aussenhandel, mars 2008.

Venezuela innfører "todelt" valuta

I følge en av rådgiverne til Venezuelas finansminister, forbereder Venezuela seg på å innføre det som i realiteten er en todelt valuta for å lette presset fra rekordhøy inflasjon og unngå devaluering.

Etter at verdien på bolivar på det parallelle, "svarte" markedet led under en devaluering mot dollaren på rundt 100 prosent i løpet av 2007, og den årlige inflasjonen lå på 22,5 prosent, bestemte Venezuelas nye finansministeren Rafael Isea seg for å ta et nytt grep.

En anonym kilde uttaler til Financial Times: "The intention is to finish with the parallel market and instead allow the dollar to trade through a global bond on the local stock market, transparently and freely". Dette betyr at man i realiteten innfører en todelt valuta for å unngå devaluering.

Importører av essensielle varer som mat og medisiner vil fortsatt kunne få tak i dollar til den offisielle vedien på 2,15 bolivar ved veksling fra "sterke" bolivar til dollar. Importører av "luksusvarer" og turister må imidlertid skaffe dollar på markedet til en noe stivere pris. Denne prisen håper myndighetene å holde på mellom 3 og 3,5 sterke bolivar.

FAKTA om bolivar

- Siden 2005 har bolívar vært låst til dollaren og dens løpende kurs.
- I 2003 ble det innført vekslingskontroll for å forhindre kapitalflukt.
- I dag er den offisielle vekslingskursen 30 til 50 prosent overpriset, noe som gir grobunn for det svarte markedet.
- Bankene har tjent seg rike på arbitrasje, og enkelte har tjent "russiske" formuer. Andre har reist utenlands for å skaffe seg kvoten med "subsidierte" dollar for så å returnere til Venezuela og selge dem på det svarte markedet.
- I fjor ble etterspørselen etter dollar for utenlandsreiser firedoblet.

Kilde: Financial Times

India vil ha mer business med Afrika

Indiske myndigheter følger i kinesernes fotspor og inviterer nå afrikanske ledere til tett økonomisk samarbeid. Store investeringer og tollfri adgang for afrikanske varer loves i det som betegnes som Indias viktigste diplomatiske fremstøt i år.

Det ble denne uken holdt et toppmøte i New Dehli (India-Africa Forum) mellom den indiske regjering og ledere fra 14 afrikanske land. Blant disse var Sør-Afrikas Thabo Mbeki og Algeries president Abdelaziz Bouteflika. På møtet la India frem en plan for en kraftig opptrapping av sitt engasjement i Afrika.

Bak regjeringens nye satsing på Afrika ligger en bekymring for Kinas voksende innflytelse på det afrikanske kontinent. Inderne vil gjerne bygge like tette økonomiske og handelsmessige bånd til Afrika som Beijing har gjort gjennom de seneste årene.

Europa får mer konkurranse

Rett nok har India og Afrika vært handelspartnere i hundrevis av år, men ifølge BBCs kommentarører er Indias nye iver drevet av behovet for tilgang til energi. Det statlige indiske oljeselskapet ONGC har i den senere tid tappt kampen med Beijing om lukrative kontrakter på oljeutvinning i Afrika. India vil ha mer olje og gass, mineraler og diamanter, samtidig som myndighetene vil ha markeder for egne industrivarer – i konkurranse med europeiske varer.

Kappløp med Kina

Indias handel med Afrika har allerede økt kraftig – fra i underkant av en milliard dollar i 19991 da den indiske økonomien begynte å åpne seg mot omverdenen, til 30 milliarder i 2007/8. Men kineserne ligger godt foran i løypa, med en samhandel på 55 milliarder dollar.

India har annonsert at samtlige 50 såkalte LDC-stater får tollfri adgang til det indiske markedet. Blant disse Least Developed Countries ligger 34 i Afrika. Varene som får preferansetoll vil omfatte de aller fleste av de varer disse landene eksporterer, blant annet aluminium, kobber, bomull og kakao.

Den indiske regjeringens bistand til Afrika skal dobles, og landene har fått løfte om støtte verd 500 millioner dollar over de neste 5-6 årene til prosjekter innen utdanning og landbruk, samt IKT. I tillegg vil India mer enn doble kredittrammene for prosjekter i Afrika - fra vel to milliarder dollar til 5,4 milliarder i 2008/9.

Samlet økte Afrikas økonomi med 5,8 prosent i 2007, først og fremst takket være høye priser på internasjonale handelsvarer og høy global etterspørsel. FNs kommisjon for Afrika (ECA) peker i en rapport fremlagt denne uken på at også andre faktorer nå bidrar til vekst på kontinentet: bedre makroøkonomisk stabilitet, regimene foretar økonomiske reformer, mer gjeldsslette, mer utenlandsk, privat kapital strømmer inn i Afrika, og eksporten av andre varer enn olje øker.

Kilder: BBC News, Financial Times

Kosovo oppretter handelsorganer

Den nybakte selvstendige staten Kosovo har etablert en rekke statlige organer for å ivareta landets internasjonale handel og offentlige anskaffelser.

Det er handelsavdelingen i "the Ministry of Trade and Industry" som har fått myndighet til å skissere og implementere regler og rammebetingelser for nasjonal samt internasjonal handel. Handelsstrukturen og lovgivningen innenfor handelsområdet skal tilpasses EU.

Det betyr deltakelse i forhandlinger om frihandelsavtaler, medlemskap i internasjonale organisasjoner, import- og eksport, lisensiering, innføring av forbrukervern, support av fri vareflyt, utenlandsk investering og promotering av eget marked.

Ved offentlige anbudsutstedelser kan man få mer informasjon fra "The Public Procurement Agency", og en del er tilgjengelig på denne nettsiden <http://www.ks.gov.net/prokurimi/start.asp>. Det er derimot begrenset hva slags informasjon man finner på engelsk per dags dato.

Kilde: Exporter's update, D&B

Virkinger på handelen av stadig flere sikkerhetstiltak

En rekke sikkerhetsinitiativ som påvirker internasjonal handel er blitt iverksatt siden terrorangrepet 11. september 2001. I en fersk rapport har NorStellas svenske søsterorganisasjon SWEPRO sett på virkningene av tiltakene for internasjonal handel.

Selv om antall sikkerhetstiltak internasjonalt er økende, er det intet entydig bilde av hvordan de har påvirket handelen. Like fullt sier rapporten klart at det er økende behov for gjensidig godkjenning av de mange nasjonale og regionale sikkerhetsinitiativene.

"Supply chain security" er blitt et eget fagområde med sin egen sjargong og tusenvis av dokumenter. I denne nye og komplekse virkeligheten er den svenske rapporten et forbilledlig forsøk på å systematisere og analysere det mange internasjonale sikkerhetstiltakene de siste årene.

Rapporten, som heter "Säkerhet i leveranskjedjan: Hur påverkas handeln av det ökade antalet säkerhetsinitiativ?", kan lastes ned fra Kommerskollegiums hjemmeside under adressen <http://www.kommers.se/upload/Analysarkiv/Arbetsomraden/Aktuella%20projekt/Supply%20Chain%20Security/Rapport%20Sakerhet%20i%20leveranskedjan.pdf>

Kurs om betalingssikring i internasjonal handel

Det å få eksportsalg til å bli lønnsomt er til syvende og sist et spørsmål om å få betalt – og i tide. Men så vel risikofaktorer, krav til presiseringer og kulturell avstand gjør betalingsutfordringene i internasjonal handel mer krevende.

Derfor har NorStella satt opp kurset "Betalingssikring i internasjonal handel" 3. og 4. juni i Oslo. Kurset starter med forholdet salgskontrakt – betalingssikring, går deretter inn på risikofaktorer i internasjonal handel for så å ta for seg ulike betalings- og sikringsinstrumenter i internasjonal handel.

Kurset er langt på vei lagt opp som en workshop med en rekke gruppeoppgaver og gir rom for nyttig erfaringsutveksling. Erfarne forelesere, solid og aktuell bakgrunnsdokumentasjon er også en del av kurset.

Nærmere informasjon om kurs, program og påmelding finner du under lenken <http://www.norstella.no/index.php?id=4465801>

EU baner vei for mobilbruk under flyturen

Bruk av mobilen under flyturer i europeisk luftrom kom denne uken et skritt nærmere virkeliggjøring. EU innfører regler som vil gi passasjerer mulighet til å motta samtaler og selv ringe, og sende og motta beskjeder.

Kommisjonen la 7. april frem regler som skal gi felles europeiske regler for mobilkommunikasjonstjenester på fly. Får et flyselskap kommunikasjonslisens i ett land, skal denne automatisk anerkjennes i hele Unionen.

EUs telekommisjonær Viviane Reding vil innføre et regulatorisk "one-stop shop" som harmoniserer tekniske krav og lisenser for bruk av mobil på fly. Medlemslandenes regjeringer får nå seks måneder på seg til å sette reglene i verk nasjonalt.

Det anslås at rundt 90 prosent av alle flypassasjerer i Europa har med seg mobilen. Passasjerenes telefoner skal knyttes opp mot et mobilnettverk i flyet som opererer mot bakken via satellitt. Systemet skal hindre mobilene fra å gå direkte til bakkenett verk. Dette av sikkerhetsmessige grunner. Flyet må opp i 3 000 meters høyde før mobilen kan brukes.

Kommer i år

Det gjøres allerede en rekke kommersielle tester med mobiltjenester fra fly. KLM, Air-France, TAP Air Portugal og British Midland har testet eller skal gå i gang med dem. Ryanair ligger fremst i kappløpet, og vil antakelig introdusere tjenesten over hele sin flypark i løpet av året.

Betaling for samtaler fra flyet skal skje via mobileierens vanlige teleleverandør, og EUs begrensninger på teleselskapenes "roaming charges" vil ikke gjelde for flysamtaler. - Men EU kommer til å holde nøye øye med hvordan flyselskapene tar seg betalt for mobilbruken, sa kommisjonæren.

Kilde: Kommisjonens pressemelding, Financial Times